

25.72x24.22	1	7	עמוד	הארץ - כותרת	13/11/2011	29563234-4
המדרשה באורני - 100430						

"אי אפשר להשתיק אותנו", אמרו המפגינים נגד הדרת נשים מהמרחב הציבורי

שירת מחאה: מאות נשים בכל רחבי הארץ הבהירו - לא נפסיק לשיר

רויטל בלומפלד, עוז
וזנברג ורויטל חובל

ביום שישי האחרון, 11 בנובמבר, בשעה אחת עשרה בדיוק, השי תתפו מאות נשים וגברים ברחבי הארץ במחאה מוזיקלית ראשונה מסוגה על הדרת הנשים מהמרחב הציבורי. האירועים, שהתקיימו בכמה מוקדים במקביל, נולדו על רקע גל הפרסומים בשבועות האחרונים, בדבר אפליית נשים בעבודתן, הדרתן משלטי חוצות ואיסור "קול באישה ערוה" - שעלה לכותרות לפני חודש לאחר סירובם של ארבעה צוערים דתיים בצה"ל להאזין לשירתן של זמרות באירוע צבאי.

יוזמת המחאה, הילה בניוביץ' - הופמן, פרסמה לפני שלושה שבועות דף בפייסבוק בכותרת "ככה לא נראית ערוה! מחאה מוזיקלית של נשים שרות", ובו הזמינה נשים לפצוח בשירה בר-חבת מוזיאון תל אביב בליווי שי-רונים שהפיצה ובליווי כלי נגינה. ארגונים חברתיים ואנשים פרטיים אחרים יצרו עמה קשר ויזמו אירועי מחאה זהים בירושלים, בחיפה, בכאר שבע וגם בקריית טבעון.

"הגעתי לכאן כי אני נחנקת", אמרה סוניה בר שילון מתל אביב שנאה עם בתה התינוקת, נעמי. לדבריה, "המדינה הזו הולכת לכיוון לא טוב - חוקים נגד שמא לנים, הורדת נשים ממודעות של ארץ, ולי אסור לשיר - אי אפשר יותר". על רקע שירתם של המש-תתפים חולקו עלונים של מחאות נוספות, בין היתר למען חופש הבחירה בנישואים ולמען ביטול ההפרדה בקווי אוטובוס המהירין. באירוע בתל אביב נכחו כמה חברי כנסת ובהם יו"ר האופוזיציה, ציפי לבני, ונרשמה נוכחות בולטת של התקשורת הזרה. שיר-

תצלום: אוליביה פיטוסי

המחאה בגשר המיתרים בירושלים. גם ההפגנה הזו החלה בדפי הפייסבוק, כמו היוזמה לתלות תמונות נשים ברחובות הבירה

באירוע המחאה בתל אביב השתתפו גם חברי כנסת, ובהם יו"ר האופוזיציה לבני

המחאה התקיימה בחמישה מוקדים שונים ברחבי הארץ, בהשתתפות נשים וגברים

עכשיו אנחנו כבר המון". בישיבת המועצה שהתקיימה בעיריית ירושלים לפני כשבועיים, פיטר ראש העירייה ניר ברקת את עוזריה מהקואליציה, על רקע עתירתה לבג"ץ נגד ההפרדה בין גברים ונשים ברחוב החרדי בשכונת מאה שערים. בלשכתו של ברקת טענו כי פיטוריה נעשו כחלק ממדיניות עקרונית אשר אינה קשורה לאופי התביעה. אירוע המחאה במרכז זיו בחי-

כה השירה לקול צפירות הנהגים שחלפו במקום. רחל עזריה, עד לאחרונה חברת מועצת העיר ירושלים, נכחה באירוע. לדבריה, "אנחנו, נשים וגברים, חילונים, דתיים וגם חרדים שלאט לאט מצטרפים, משנים את כללי המשחק". באשר לסיי-כוייה של מחאה זו לחולל שינוי, אמרה עזריה: "אי אפשר להשתיק את המיינסטרים של הציבור יותר מדי זמן. אם היינו קבוצה קטנה,

משנה חשיבות, על רקע הדרת נשים מפרסומות ברחובות העיר. קהל המפגינים החל להתאסף סמוך לשעה 11:00 בגשר המיתרים בכניסה לעיר. הקהל, רובו המכריע נשים, מנה מאות בני אדם ששרו שירים ישראלים שהקשר בינם לבין מושא המי-חאה ברור. זמן קצר לאחר תחילת השירה, התאסף קהל כה רב, עד שההמון נאלץ לעבור לרחבה הגדולה מתחת לגשר, שם המשי-

תם של המשתתפים משכה אליהם עוברי אורח שלא שמעו על המי-חאה אך החליטו לחבור אל המשתתפים. "כולם צריכים להיות פה, כל מי שחרד מהתחרדות", אמרה זוהר בראל ששיתפה את אחת המצטרפות בשירון שלה. "אנחנו חייבים מדינה שאפשר לנשום בה, להיות בה. לא ייתכן שחיילים יקבלו פטור מטקס רבין בגלל שירת נשים", אמרה בראל. בירושלים קיבלה המחאה

פה, בהשתתפות 150 נשים וגברים, נפתח בשיר "הילדה הכי יפה בגן" והסתיים באופן סמלי ב"לא נפסיק לשיר". בניגוד לאירועי מחאה קודמים שהתקיימו באותה רחבה, הפעם לא הושמעו נאומים, לא נתלו שלטים ולא הופצו כרטיסים. באופן לא שגרתי, עיקר הפעילות של המשתתפים באירוע, ברובם נשים ובני זוגם, היה לשיר במקלה בליווי גיטרה קלאסית. אחת הנשים שבאו למחות במרכז זיו היא דבורה עברון, ממרכז "ניגון נשים" במדרשה באורנים, הפועל להתחדשות יהודית מהפך החילוני. עברון, דתייה תושבת בית נטופה שבגליל, אומרת כי הגיעה כדי להשמיע קול של דאגה גם לנשים וגם ליהדות. "מקור מן של נשים וקולן הוא לא שחור לבן. התופעה של ההדרה לה אנו ערות היא לא תקינה ומציגה תמונה מעוותת של היהדות. אני חושבת שצריכה להישאל השאלה האם ראוי שחייל שבאופן גורף טוען שלא יקשיב לנשים, ישמש מפקד בצה"ל. זו שאלה קריטית", אמרה עברון.

לצד הנשים ששרו ושלשמן נוצרה המחאה, באו גם גברים עם נשותיהם או בגפם, כדי להביע את תמיכתם במחאה. "יש בארץ מגמות מדאגות שהולכות וגדלות וזה מפחיד", אמר רן אבני-מלך מרמת אביב, שבא עם בתו נטע, בת חצי שנה. יומיים לפני אירועי השירה פורסם באתר החרדי "כיכר השבת" אזהרה על אודות המחאה, שהוגדרה כ"קמפיין מכוון נגד המגזר החרדי שנועד לטמא לחרדים את העיניים". אמנם לא הוזכר בו שירת הנשים אולם הוזכר מפני היוזמה הירושלמית לתליית תמונות של נשים על מרפסות ברחבי העיר.